

EL TEMPS QUE CORRE per **JOAN F. MIRA**

Montseny Marià Manent

***“Boira, flonja
catifa de fulles
marcides
i molles –color
de tabac pàl·lid,
amb taques d’or
vell–, castanyes
per terra:
lluents polides...
A la tarda
lleigeixo el ‘New
Statesman’,
molt deprimít
després dels
esdeveniments
últims de la
política europea.
Diu que
Chamberlain
ha decantat
decisivament la
balança a favor
de Hitler...”***

He passat el penúltim cap de setmana d’octubre rodant, en familiar companyia, pels carrers de la ciutat de Vic i per les carreteres del Montseny. La primera cosa l’havia feta ja un grapat de vegades, sempre amb el mateix gust i la mateixa enveja (enveja de les ciutats petites i amb substància palpable). La segona, no l’havia feta mai, i era el motiu final del curt viatge: veure els colors de tardor a les fulles del bosc. De manera que, havent passejat per Vic a consciència, havent-hi sopat sòlidament, havent-hi comprat panellets de pinyons i una discreta varietat d’embotits, havent-hi dormit, vam eixir cap a la muntanya el matí d’un diumenge humit i ennuolat. A Espinelves, vam contemplar llargament l’església romànica, potser massa restaurada, com moltes cases del poble, i vam continuar el camí. Els núvols cobrien els cims del Matagalls i de les Agudes, hi havia cotxes aparcats i apartats a les vores de la carretera, i els ocupants dels vehicles devien buscar bolets i caragols pel bosc, que és activitat pròpia d’octubre, com collir floretes és pròpia d’abril i de maig. La passió col·lidora i boscana dels ciutadans és un fenomen recent, creixent, impressionant i de vegades perillós per a la integritat de la fauna i de la flora.

El 23 d’octubre del 1937, el poeta Marià Manent, refugiat en un d’aquests poblets del Montseny, fugint de la gana i dels perills físics de Barcelona (els perills certíssims que hi podia córrer un home d’ordre, catòlic, i civilitzadament conservador), escrivia en el dietari que molts anys més tard publicà amb el títol *El vel de Maia*: “Només he sortit uns moments a la tarda... Quin color de flama la fageda del Matagalls! Una flama que s’enfila pels espadats color de viola. Vent, vent tot el dia. Arbres i ocells agitats. El tamariu del pati és una flama lleugerament més pàl·lida que la fageda”. Això, doncs, és el que jo havia vingut a buscar: els colors de flama, que en un dia ennuolat no són de flama sinó d’un foc somort o de coure mullat, d’or apagat, o simplement color de fulla caiguda, que és un color incert i universal. El 24 d’octubre, Marià Manent escrivia: “Dia pur, tranquil, paradísac, amb nuvolets blancs al cim del Montseny. Quina calma, quins ar-

bres translúcids de cristall, quins alegres pinsans xiulant al bell cim de les alzines! No em moc de casa. Contemplo les fagedes torrades, el cel pur, les grives i merles que passen cap a uns raïms tardans. És un dels dies de tardor més extàtics, més daurats i més purs que recordo.” Nosaltres fem una visita a Viladrau, on alguns veïns i una notable multitud de forasters celebren la fira de la castanya. Hi ha paradetes amb productes suposadament tradicionals, naturals, típics i artesanals, venent i comprant els quals el personal té la fantasia de recuperar algun contacte amb la naturalesa i amb la història. A la plaça, uns homes torren castanyes sobre una gran foguera, en una mena de cassons foradats amb mànec llarguíssim. En comprem una paperina: acabades de torrar, són una menja deliciosa.

Continuem l’itinerari, ara ja per la carretera cap a Sant Marçal, pujant per dins del bosc, sota túnels de fullam xop d’aigua, sobre el terra de fulles caigudes ja en camí de fer-se pasta molla, humus i una altra vegada suc d’arbres i de fulles noves. Un any després, el 24 d’octubre del 1938, Marià Manent escrivia: “Boira, flonja catifa de fulles marcides i molles –color de tabac pàl·lid, amb taques d’or vell–, castanyes per terra: lluents polides... A la tarda lleigeixo el *New Statesman*, molt deprimít després dels últims esdeveniments de la política europea. Diu que Chamberlain ha decantat decisivament la balança a favor de Hitler...” Nosaltres passegem sota els faigs i sobre una flonja catifa de fulles marcides i molles de color de tabac pàl·lid. No hi ha cap Hitler pròxim, de moment, ni a Barcelona passen gana, ni esperem el triomf implacable de les tropes de Franco. Simplement plou al Montseny, com fa tal dia com avui seixanta-dos anys: “Plou, plou tot el dia. Els vidres són mullats, els camins semblen rierols i la boira vela aquest paisatge de tardor molla i trista.” I el 26 d’octubre del 1938, el poeta escriu al seu quadern: “Jo crec que la nostra guerra ha entrat decididament en la seva última fase: no penso que s’endinsi gaire en el 1939. Boira i ruixim tot el dia.” M’he preguntat com hauria contemplat jo la boira i el ruixim, la catifa de fulles, el color d’or de les fagedes, tenint davant dels ulls una guerra perduda.